

יומא דף סז

משנה. מיקירי ירושלים היו מלוין אותו עד סוכה הראשונה. עשר סוכות מירושלים ועד צוק תשעים ריס, שבעה ומחצה לכל מיל. על כל סוכה וסוכה אומרין לו: הרי מזון והרי מים. ומלוין אותו מסוכה לסוכה, חוץ מאחרון שבהן שאינו מגיע עמו לצוק, אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו. מה היה עושה? חולק לשון של זהורית, חציו קשור בסלע וחציו קשור בין שני קרניו. ודחפו לאחוריו, והוא מתגלגל ויורד. ולא היה מגיע לחצי ההר עד שנעשה אברים אברים. בא וישב לו תחת סוכה אחרונה עד שתחשך. ומאימתי מטמא בגדים - משיצא חוץ לחומת ירושלים, רבי שמעון אומר: משעת דחייתו לצוק.

הבאת ברייתא : תנו רבנן :

	רבי מאיר	רבי יהודה	רבי יוסי	אלעזר בנו של ר' יוסי
כמה סוכות?	10	9	5	2
כמה מילין?	12	10	10	10
			וכולן על ידי עירוב	

עשר סוכות ושנים עשר מילין היו, דברי רבי מאיר

2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	

רבי יהודה אומר: תשע סוכות ועשרה מילין

2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
9	8	7	6	5	4	3	2	1		

רבי יוסי אומר: חמש סוכות ועשרה מילין היו, וכולן על ידי עירוב

2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
5	עירוב	4	עירוב	3	עירוב	2	עירוב	1		

אמר רבי יוסי: סח לי אלעזר בני: אם על ידי עירוב - יכולני לעשות אפילו שתי סוכות ועשרה מילין

2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
עירוב		2	עירוב		1		עירוב		עירוב

שאלה: כמאן אזלא הא דתניא **חורץ מאחרון שבהן שלא הגיע עמו לצוק אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו?**

תשובה: כרבי מאיר.

על כל סוכה וסוכה אומרים לו הרי מזון והרי מים. תנא: מעולם לא הוצרך אדם לכך, אלא שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו.

על כל סוכה וסוכה אומרים לו הרי מזון והרי מים.

הבאת ברייתא: תנא: מעולם לא הוצרך אדם לכך, אלא שאינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו.

מה היה עושה חולק לשון של זהורית.

קושי: ונקטריה כוליה בסלע!

תירוץ: כיון דמצוה בשעיר דילמא קדים ומלבין, ומיתבא דעתיה.

קושי: ונקטריה כוליה בין קרניו!

תירוץ: זמנין דגמיש ליה לרישיה, ולא אדעתיה.

הבאת ברייתא : תנו רבנן :

בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח האולם מבחוץ, הלבין - היו שמחין, לא הלבין - היו עצבין ומתביישין.

התקנינו שיהיו קושרין על פתח אולם מבפנים, ועדיין היו מציצין ורואין: הלבין - היו שמחין, לא הלבין - היו עצבין.

התקינו שיהיו קושרין אותו חציו בסלע וחציו בין קרניו.

אמר רבי נחום בר פפא משום רבי אלעזר הקפר: בראשונה היו קושרין לשון של זהורית על פתח אולם מבפנים, וכיון שהגיע שער למדבר - היה מלכין, וידעו שנעשית מצותו, שנאמר **כא יהי חכא'כס כס'ים כס'ים ילכין**.

לא היה מגיע למחצית ההר.

שאלה: איבעיא להו: אותן אברים מה הן בהנאה?

תשובה:

מותרין	אסורין
דכתיב כאדמר	דכתיב כזרה
האי כזרה מאי עביד ליה? - מיבעי ליה לכדתניא: כזרה אין גזירה אלא חתוכה, דבר אחר: אין כזרה אלא דבר המתגזר ויורד. דבר אחר כזרה - שמא תאמר מעשה תהו הוא, תלמוד לומר: אני ה' אני ה' גזרתיו ואין לך רשות להרהר בהן	האי כדמר מאי עביד ליה? - מיבעי מאי עביד ליה? - מיבעי ליה לכדתניא: כדמר - לרבות נוב וגבעון, שילה ובית עולמים
אמר רבא: מסתברא כמאן דאמר מותרין, לא אמרה תורה שלח לתקלה	

ויקרא פרק טז פסוק כב

ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה ושלח את השעיר במדבר:

ויקרא פרק טז פסוק י

והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמד חי לפני ה' לכפר עליו לשלח אותו לעזאזל המדברה:

ויקרא פרק טז פסוק כא

וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי והתנדף עליו את כל עונות בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם ונתן אתם על ראש השעיר ושלח ביד איש עתי המדברה:

תנו רבנן: תניא אידך:

כזרה - שיהא עז וקשה, יכול בישוב - תלמוד לומר במדבר, ומניין שבצוק - תלמוד לומר כזרה .
כזרה - קשה שבהרים, וכן הוא אומר (יחזקאל יז) אני הארץ לקח .
כזרה - שמכפר על מעשה עוזה ועזאל

ויקרא פרק יח

(א) וידבר ה' אל משה לאמר: (ב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אני ה' אלהיכם: (ג) כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיכם לא תלכו:

(ד) את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו ללכת בהם אני ה' אלהיכם:

(ה) ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני ה':

תנא דבי רבי ישמעאל: תנו רבנן: (ויקרא יח)

את תעשה - דברים שאלמלא נכתבו דין הוא שיכתבו, ואלו הן: עבודה זרה, וגלוי עריות,

ושפיכות דמים, וגזל, וברכת השם.

את חקתי תעשה - דברים שהשטן ואומות העולם משיבים עליהן, ואלו הן: אכילת חזיר, ולבישת

שעטנז, וחליצת יבמה, וטהרת מצורע, ושעיר המשתלח.

ושמא תאמר מעשה תוהו הם - תלמוד לומר (ויקרא יח) **אני ה' אני ה' חקתי, ואין לך רשות להרהר בהן**.

רמב"ם הלכות מעילה פרק ח הלכה ח

ראוי לאדם להתבונן במשפטי התורה הקדושה ולידע סוף ענינם כפי כחו, ודבר שלא ימצא לו טעם ולא ידע לו עילה אל יהי קל בעיניו ולא יהרוס לעלות אל ה' פן יפרוץ בו, ולא תהא מחשבתו בו כמחשבתו בשאר דברי החול. בוא וראה כמה החמירה תורה במעילה, ומה אם עצים ואבנים ועפר ואפר כיון שנקרא שם אדון העולם עליהם בדברים בלבד נתקדשו וכל הנוהג בהן מנהג חול מעל בה ואפילו היה שוגג צריך כפרה, קל וחומר למצוה שחקק לנו הקדוש ברוך הוא שלא יבעט האדם בהן מפני שלא ידע טעמן, ולא יחפה דברים אשר לא כן על השם ולא יחשוב בהן מחשבתו כדברי החול, הרי נאמר בתורה ושמרתם את כל חקותי ואת כל משפטי ועשיתם אותם, אמרו חכמים ליתן

מאתר הדן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

שמירה ועשייה לחוקים כמשפטים, והעשייה ידועה והיא שיעשה החוקים, והשמירה שיזהר בהן ולא ידמה שהן פחותין מן המשפטים, והמשפטים הן המצות שטעמן גלוי וטובת עשייתן בעולם הזה ידועה כגון איסור גזל ושפיכות דמים וכיבוד אב ואם, והחוקים הן המצות שאין טעמן ידוע, אמרו חכמים חוקים חקתי לך ואין לך רשות להרהר בהן, ויצרו של אדם נוקפו בהן ואומות העולם משיבין עליהן כגון איסור בשר חזיר ובשר בחלב ועגלה ערופה ופרה אדומה ושעיר המשתלח, וכמה היה דוד המלך מצטער מן המינים ומן העכו"ם שהיו משיבין על החקים, וכל זמן שהיו רודפין אותו בתשובות השקר שעורכין לפי קוצר דעת האדם היה מוסיף דביקות בתורה, שנאמר טפלו עלי שקר זדים אני בכל לב אצור פקודיך, ונאמר שם בענין כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני, וכל הקרבנות כולן מכלל החוקים הן, אמרו חכמים שבשביל עבודת הקרבנות העולם עומד, שבעשיית החוקים והמשפטים זוכין הישרים לחיי העולם הבא, והקדימה תורה ציווי על החוקים, שנאמר ושמרתם את חקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

אימתי מטמא בגדים.

הבאת ברייתא: תנו רבנן: המשלח מטמא בגדים, ואין השולח את המשלח מטמא בגדים.

רבי יהודה	רבי יוסי	רבי שמעון
יכול משיצא חוץ לחומת עזרה - תלמוד לומר המשלח - אי המשלח - יכול עד שיגיע לצוק, תלמוד לומר והמשלח - הא כיצד - משיצא חוץ לחומת ירושלים	אצאצא וכס - עד שהגיע לצוק	והמשלח את השציר אצאצא וכס כצדיו - זורקו בבת ראש ומטמא בגדים

ויקרא פרק טז פסוק כו

והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחריו כן יבוא אל המזבח:

משנה. בא לו אצל פר ושעיר הנשרפין, קרען והוציא את אימוריהן, נתנן במגיס והקטירן על גבי המזבח. קלען במקלעות, והוציאן לבית השריפה. ומאימתי מטמאין בגדים - משיצאו חוץ לחומת העזרה. רבי שמעון אומר: משיצית האור ברובן.

קושי: והקטירן סלקא דעתך?

תירוץ: אלא אימא: להקטירן על גבי מזבח.

קלען במקלעות

הסבר: אמר רבי יוחנן: כמין קליעה.

הבאת ברייתא: תנא: לא היה מנתחן ניתוח בשר עולה, אלא עור על גבי בשר.

